

Onderhoud houten kozijnen.

Als het gaat over de keuze voor een materiaalsoort voor kozijnen, zoals hout, kunststof of aluminium, spelen levensduur en onderhoud een belangrijke rol in de beslissing. Vocht in houten kozijnen is een voedingsbodem voor aantasting. Controle en onderhoud zijn daarom belangrijk voor de levensduur, uitstraling en gebruiksplezier. U heeft hier als eigenaar zelf grote invloed op. Tijdig signaleren en maatregelen treffen voorkomen dat problemen groter worden.

Levensduur houten kozijnen

De levensduur van uw houten kozijnen is afhankelijk van de soort hout die gebruikt is. Hout wordt ingedeeld in verschillende klassen. Het hout voor 'hardhouten kozijnen', bijvoorbeeld Meranti, valt in de hogere klasse. U kunt ervan uit gaan dat dit veertig tot vijfenzeventig jaar meegaat. Is bij uw kozijnen Grenen of Vuren hout gebruikt, dan vallen deze in een lagere klasse en kunt u ervan uitgaan dat het vijftien tot vijfentwintig jaar meegaat. Dit is grotendeels afhankelijk van het onderhoud.

Houten kozijnen krijgen tijdens de productie rondom minimaal twee grondlagen, waarna verdere afwerking volgt. Dat gebeurt direct in de fabriek in de door u gewenste kleur, of later als uw houten raam- en deurkozijnen gemonteerd zijn. Beglazers en schilders verfraaien uw timmerwerk, maar beschermen het ook tegen weer en wind. De laatste afwerklaag is een solide basis voor een lange levensduur.

Schilderen houten kozijnen

Omdat houten kozijnen overschilderbaar zijn, kunt u uw houten kozijnen zelf ook eenvoudig een andere kleur geven. Daarnaast beschermt de verflaag uw houten kozijnen opnieuw tegen bijvoorbeeld vocht. Uw kozijnen krijgen weer een verzorgde uitstraling en u verlengt tegelijkertijd de levensduur.

Door ontwikkelingen in de verfindustrie en door de vele houtsoorten die minder gevoelig zijn voor verweer, kunnen houten kozijnen vandaag de dag om de tien, twaalf of vijftien jaar geschilderd worden. Nieuwe technieken beschermen houten kozijnen namelijk beter. Hierdoor is onderhoud beperkter geworden dan in het verleden nodig was.

Wanneer is onderhoud aan een houten kozijn nodig?

Houten kozijnen moet u onderhouden, net als alle andere materiaalsoorten. Na tien tot vijftien jaar moeten houten kozijnen geschilderd worden. Veel mensen zijn tegen die tijd uitgekeken op de destijds gekozen kleur. Voordeel van houten kozijnen is dat iedere gewenste andere kleur aangebracht kan worden. Daarnaast beschermt u uw kozijnen tegen weersinvloeden.

Hardhouten kozijnsoorten hebben minder onderhoud nodig dan de zachtere houtsoorten.

Uw houten kozijnen blijven overigens het mooist als u ze minstens eens per jaar schoonmaakt. Als u toch uw kozijnen aan het schoonmaken bent, controleer dan direct of u zwakke plekken in het kozijn ziet. Denk aan kale verfplekken, scheurtjes, rot hout etc. U kunt dan direct actie ondernemen. Zo voorkomt u dat de kwaliteit van uw kozijnen (verder) achteruit gaat.

Hoe onderhoudt u uw houten kozijnen?

Houten kozijnen schoonmaken

Hout werkt. Dat komt omdat het een natuurproduct is. Door temperatuurverschillen kunnen houten kozijnen uitzetten en krimpen. Hierdoor kunnen openingen in de houten kozijnen ontstaan waar vuil tussen gaat zitten. Het is daarom belangrijk voor de levensduur van uw kozijnen dat u ze zeker één keer per jaar schoonmaakt. Dat kan het beste gebeuren met lauwwarm water in

combinatie met een schoonmaakproduct. Let op dat u hiervoor geen schuurmiddel of bijtend product (bijvoorbeeld chloor) gebruikt. U kunt uw houten kozijnen eenvoudig schoonmaken met een spons of zachte doek.

Houten kozijnen kisten

Omdat hout een natuurproduct is en hout dus krimpt en zwelt, kan dit invloed hebben op de aangebrachte kit van uw houten raam- en deurkozijnen. De invloed is afhankelijk van het Nederlandse klimaat, in hoeverre de weersomstandigheden uw kozijnen daadwerkelijk kunnen bereiken, maar ook de gebruikte reinigingsmiddelen. De mate van invloed bepaalt of u tijdens de levensduur uw houten kozijnen opnieuw moet kisten.

Hang- en sluitwerk van houten kozijnen

Als u toch uw kozijnen schoonmaakt of controleert, vergeet dan ook het hang- en sluitwerk niet. Dit zijn alle bewegende delen van uw raam- en deurkozijnen. Uw scharnieren blijven soepel open en dicht gaan als u ze één of twee keer per jaar met een smeermiddel behandelt. Het is niet verstandig om hiervoor olie te gebruiken, omdat dit vuil juist aantrekt. Het is verstandiger met een teflonspray te werken.

Het schilderen van houten kozijnen

Ideale temperatuur buiten

Houten kozijnen schilderen kan het beste als het buiten niet te vochtig, koud of warm is. Ideaal schilderweer is het met een temperatuur tussen de 10 en 20°C. Het wordt streng afgeraden om te schilderen in mistig weer, als het hout vochtig is, denk aan dauwdruppels of in de volle zon.

Stappenplan schilderen houten kozijnen

De voorbereiding

U kunt uw houten raam- en deurkozijnen het beste eerst ontvetten. Gebruik hiervoor een ammoniakoplossing van rond de 10 procent.

Daarna laat u de houten kozijnen goed drogen.

Nu kunt u het hout lichtjes schuren met droog schuurpapier. Hierdoor kan de verf die u aanbrengt goed hechten op het houten kozijn. Altijd in de richting van de houtvezels schuren.

Stel u kiest een transparante verf, maar voorheen hadden uw houten kozijnen een dekkende verfsoort. Dan moet u de oude verflaag er helemaal afschuren. U kunt hiervoor kiezen uit een schuurmachine, verfabrander of afbijtmiddel. Ook als de bestaande laag bladdert, is het belangrijk dat u deze eerst volledig verwijderd.

Gaten en spleten in het hout kunt u vullen met acryl-voegkit of een vulmiddel dat geschikt is voor buitengebruik. Dit kunt u dan weer opschuren. Vergeet niet om stof weg te borstelen.

Vervolgens plakt u muren, deurkrukken, scharnieren etc. af met afplaktape. Denk ook aan bescherming van uw vloeren en vensterbanken tegen spatten tijdens het verven.

Houten kozijnen lakken, oliën of vernissen.

Lakken van houten kozijnen

Als u uw houten kozijnen wilt lakken, kunt u het beste starten met een laag primer. Die zorgt dat het hout verzadigd raakt. Hierdoor kunt u de lak makkelijker aanbrengen. Let goed op de droogtijd van de primer, u vindt deze aangegeven op de verpakking. Neem deze droogtijd ook echt in acht.

Na het aanbrengen van de primer kunt u uw kozijn licht schuren. Vervolgens brengt u een eerste laag lak aan. Gebruik hiervoor een zachte, platte borstel. Laat deze laag een etmaal drogen.

Daarna kunt u opnieuw licht schuren en de tweede laag lak aanbrengen. U kunt het beste de beschermende tape verwijderen voordat de laatst aangebrachte laag gedroogd is.

Oliën van houten kozijnen

Als u uw houten kozijnen wilt oliën, dan is het belangrijk dat u voordat u de olie aanbrengt deze goed roert. U kunt het beste de eerste laag verdunnen, omdat de olie dan beter in het hout trekt.

Met een verfkwast of –rol kunt u de olie in het hout masseren tot het hout verzadigd is. Dit kan wat langer duren dan u wellicht denkt. U kunt hiervoor ook een spons of doek gebruiken.

Vervolgens laat u de eerste laag goed drogen voordat u een tweede laag onverdunde olie aanbrengt. Vergeet niet daarna de olieresten van uw ramen en gevel te verwijderen. Dit kunt u het beste doen door een doek te gebruiken en met lauwwarm water gecombineerd met een beetje zeep de olieresten te verwijderen.

Vernissen van houten kozijnen

Als u uw houten kozijnen wilt vernissen, zorg dan dat de vernis goed geroerd is voor gebruik. U kunt de eerste laag aanbrengen met een platte borstel die zacht is. Het vernis altijd in de richting

van de houtvezels aanbrengen. Breng vervolgens het aantal gewenste lagen aan en volg hiervoor de aanbevelingen op de verpakking van het betreffende product. Ook bij vernissen geldt dat u de beschermende tape het beste kunt verwijderen voordat de laatst aangebrachte laag gedroogd is.

Breng een tweede en eventueel derde laag aan, volgens de richtlijnen van het product.

Extra onderhoudstips houten kozijnen

Wat is vooraf goed om te weten?

Zorg dat de onderkant van de kozijnen (de onderdorpel) minimaal tien tot vijftien centimeter boven het maaiveld of de bestrating ligt. Opgroeiend gras, aarde en opspattend regenwater houden het kozijn langdurig nat en tasten zo de verflaag en het onderliggende hout aan.

Hoe donkerder de kleur van uw kozijn, hoe groter de warmteopname van het kozijn en hoe eerder er door krimpen en zwellen barstjes in de verflaag kunnen ontstaan. Dit geldt ook voor transparante afwerking. Lichte kleuren hebben hier over het algemeen minder last van en hebben daarom meestal ook minder onderhoud nodig.

Tips als u al houten kozijnen heeft:

U kunt uw kozijnen eenvoudig meerdere keren per jaar reinigen, bijvoorbeeld tegelijkertijd met het ramen lappen. De stofdeeltjes in de lucht kunnen zich aan de verflaag hechten en de beschermende werking aantasten.

Let goed op ventilatieopeningen: houd ze schoon door het vuil met bijvoorbeeld met een stofzuiger te verwijderen. Dit geldt ook voor de geleiderails van schuifpuien.

U kunt met uw vakmanschilder of onderhoudsspecialist een inspectieschema opstellen.

De onderhoudsfrequentie van uw kozijnen is afhankelijk van uw situatie ter plaatse: verf slijt door het grotere temperatuurverschil aan de zonzijde sneller dan aan de schaduwzijde of onder de beschutting van een overstek, balkon of galerij.

Om te beoordelen of het schilder- of beglazingskitwerk in orde is, houdt de vakman in het jaar voor de gestelde onderhoudsperiode een controle of inspectie. Hij kijkt daarbij naar openstaande naden bij verbindingen, kale plekken, slijtage van de verf vooral op de onderdorpels aan de zonzijde van het huis, kale plekken bij scherpe randen enz. Daaruit kan volgen dat het jaar volgend op de controle onderhoud gepleegd moet worden, of een jaar daarna. In dat laatste geval schuift alles een jaar op.

Onderhoud zelf doen of uitbesteden?

Waar moet u op letten bij de afweging; onderhoud zelf uitvoeren of uitbesteden? Dat u houten kozijnen zelf kunt bewerken, schilderen en onderhouden is een groot voordeel ten opzichte van andere materiaalsoorten. Een kleiner stukje 'slecht' hout kunt u zelf eventueel vervangen. Ook kleine beschadigingen kunt u zelf vrij eenvoudig repareren. Ook is het bijvoorbeeld makkelijk om te boren in hout. Zo kunt u besparen op bijvoorbeeld reparatie- en onderhoudskosten. Toch kan het uiteraard ook zo zijn dat u hiervoor liever een vakman inschakelt.

Wanneer uw kozijnen grote gebreken vertonen, dan is het altijd verstandig een vakman te raadplegen. Is reparatie zinvol, of is vervanging gunstiger? Zo voorkomt u dat problemen erger worden en eventuele lekkages of houtrot ontstaan.

Als u een vakman met lidmaatschap van De NBvT raadpleegt, kunt u uitgaan van een oprecht en eerlijk advies.